

Vlaggen en verlichting protocol gemeente Oss

Vlagprotocol

Het vlaggen bij of aanlichten van het gemeentehuis draagt bij aan de uitstraling van de gemeente en het geven van aandacht aan bepaalde onderwerpen en/thema's door de gemeente. Het geeft een krachtige boodschap naar de samenleving. Het is wenselijk regels vast te stellen voor het vlaggen bij en het uitlichten van het gemeentehuis.

We krijgen meer verzoeken voor vlaggen bij of verlichten van het gemeentehuis. Er zijn ook meer 'dagen van de...' Het is goed om kritisch te kijken of het passend is als gemeente. We kunnen niet elke dag het gemeentehuis verlichten of andere grote uitingen inzetten vanuit de gemeente. Soms zijn er ook fundamentele bezwaren. We willen als gemeente niet overal een mening over uitdragen. En 'Less is more': als je minder vlagt, heeft het meer betekenis.

Met dit protocol willen we een duidelijk kader stellen, dat richtlijnen biedt voor 95% van de gevallen. Het is een interne leidraad bij (verzoeken om) het hijsen van vlaggen of een vergelijkbare symbolische uiting.

In 2024 wordt het vlaggenprotocol voorgesteld. Er wordt een keuze gemaakt uit een van de onderstaande varianten, I of II.

Variant I: Nationale uitstaling

- Invoering officiële gemeentevlag in plaats van de (blauwe)organisatie/logovlag
- Invulling 3 vlaggenmasten met de officiële gemeente Oss vlag, de Nederlandse vlag (midden) en de Provincievlag aan de wisselmast.
- De wisselmast wordt gebruikt voor gelegenhedsvlaggen, waaronder ook de blauwe organisatievlag
- De blauwe organisatie/logovlag wordt ingezet:
 - Als vlag voor de organisatie
 - Bij overlijden van medewerkers (halfstok)
 - Als relatiegeschenk aan organisaties in Oss

Variant II: Lokale-/ regionale uitstraling

- Invoering officiële gemeentevlag naast de (blauwe)organisatie/logovlag
- Invulling 3 vlaggenmasten, met organisatievlag, officiële gemeente Oss vlag (midden) en de wisselmast. Daar hangt de vlag van de provincie.
- De Provincievlag is de vlag aan de wisselmast, die vervangen kan worden door gelegenhedsvlaggen.
- De blauwe organisatie/logovlag wordt ingezet:
 - Als vlag voor de organisatie
 - Bij overlijden van medewerkers (halfstok)
 - Als relatiegeschenk aan organisaties in Oss

Voorkeursvariant II: de lokaal-regionale uitstraling.

Bij nationale feestdagen en herdenkingen valt de Nederlandse vlag dan ook meer op. Op alle andere momenten zijn we gewoon Oss, als goede buur en overheid dichtbij.

Landelijke vlaginstructie Nederlandse vlag

Als de gemeente kiest voor het dagelijks hijsen van de Nederlandse vlag, dan vervalt onderstaande alinea.

Voor het uitsteken van de Nederlandse vlag vanaf gebouwen van de Rijksoverheid geldt de landelijke vlaginstructie. De gemeente Oss volgt deze instructie. Er zijn twee soorten vlagprotocol: uitgebreid en beperkt vlaggen. Uitgebreid vlaggen (UV) houdt in dat er vlaggen worden gehesen op alle (rijks- en gemeentelijke) gebouwen. Dat gebeurt op nationale feest- en herdenkingsdagen. In Oss vlaggen we op Koningsdag 27 april en 4 en 5 mei ook op de toren van de Grote kerk (de vrijwilligers van de Grote kerk voeren dit uit). Beperkt vlaggen (BV) geldt voor de Nederlandse vlag aan de middelste vlaggenmast aan de voor- en achterzijde van het gemeentehuis Oss. Wanneer bepaalde data op zondag vallen wordt doorgaans op de maandag erna gevlagd (*).

Uitzonderingen hierop zijn 4 en 5 mei. Valt 27 april Koningsdag op zondag dan wordt dat de dag daarvoor gevierd en gevlagd (met oranje wimpel).

De oranje wimpel wordt gebruikt, op Koningsdag en op de verjaardagen van de hieronder genoemde leden van het koninklijk huis.

Datum	Activiteit	Instructie Vlag NL
31 januari (*1 februari)	Verjaardag van Prinses Beatrix Nederlandse vlag met oranje wimpel	BV
27 april (*26 april)	Koningsdag, Verjaardag Koning Willem Alexander Nederlandse vlag met oranje wimpel	UV
4 mei	Dodenherdenking, vlag halfstok vanaf 18.00 tot zonsondergang	UV
5 mei	Bevrijdingsdag	UV
17 mei (*18 mei)	Verjaardag Koningin Maxima Nederlandse vlag met oranje wimpel	BV
15 augustus (*16 augustus)	Formele einde Tweede Wereldoorlog	BV
7 december (*8 december)	Verjaardag Prinses Amalia Nederlandse vlag met oranje wimpel	BV
15 december (*16 december)	Koninkrijksdag	BV

Uithangen en hijsen van de Nederlandse vlag

Richtlijnen

Een gehesen vlag mag nooit de grond raken of het verkeer hinderen, ook niet als de vlag halfstok hangt. De vlaggenstok moet dus een goede lengte hebben. Vlaggen mogen niet tussen zonsondergang en zonsopgang worden gehesen of blijven hangen. De vlag mag wel blijven hangen als hij verlicht is, zodat de kleuren duidelijk te zien zijn. Dat is niet het geval voor het gemeentehuis van Oss, vandaar dat de Nederlandse vlag voor zonsondergang weer wordt verwijderd.

De vlag halfstok

Als de vlag halfstok moet hangen, wordt de vlag eerst vol gehesen. Daarna wordt de vlag langzaam en statig neergehaald, totdat het midden van de vlag op de helft van de normale hoogte is gekomen. Hierna wordt de vlaggenlijn vastgebonden. De vlag wordt niet opgebonden. Bij het neerhalen van een halfstok gehesen vlag wordt deze eerst langzaam en statig vol gehesen en vervolgens op dezelfde wijze neergehaald.

Bijzondere gebeurtenissen en oranje wimpel

Zijn er bijzondere gebeurtenissen in het Koninklijk Huis, zoals een geboorte, huwelijk of overlijden, dan kan de minister-president een speciale vlaginstructie uitgeven. Op Koningsdag en op verjaardagen van leden van het Koninklijk Huis wordt de vlag met een oranje wimpel gehesen. Bij alle andere gelegenheden wordt er zonder oranje wimpel gevlagd. Tijdens officiële bezoeken van buitenlandse staatshoofden wordt alleen gevlagd in de plaatsen die worden bezocht.

Prinsessen Alexia, Ariane en Amalia

Op de verjaardag van prinses Alexia (26 juni) en prinses Ariane (10 april) hoeft er niet gevlagd te worden. Ze zijn niet opgenomen in de vlaginstructie, omdat ze niet de eerst volgende in de troonopvolging zijn, na koning Willem-Alexander. Prinses Amalia is dat wel.

Meerdere vlaggen hijsen:

- Wanneer er meerdere vlaggen worden gehesen zijn de vlaggen van gelijke afmeting en worden op gelijke hoogte gehesen;
- Wanneer er twee vlaggen worden gehesen dan is de ereplaats altijd rechts, dit wordt gerekend wanneer je met de rug naar de vlaggen staat;
- Wanneer er drie vlaggen worden gehesen dan hangt de Nederlandse vlag in het midden, de gemeentevlag rechts en de provinciale vlag links, weer gerekend wanneer je met de rug naar de vlaggen staat. (Wanneer het hierbij gaat om een gemeentelijke aangelegenheid dan is de volgorde andersom.)
- Indien naast de Nederlandse vlag vlaggen van andere naties worden gehesen, is voor de onderlinge rangorde in het algemeen de eerste letter van de namen van de betrokken landen in de Franse taal bepalend.

Buitenlandse gebeurtenissen: rampen, oorlogen, conflicten

Bij rampen in landen waar grote bevolkingsgroepen uit Oss hun wortels hebben

- Halfstok van de Nederlandse vlag bij een vlaginstructie vanuit het rijk.
- Halfstok van de officiële gemeentevlag van Oss, voor het tonen van medeleven

De minister-president kan een landelijke vlaginstructie uitgeven bij bijzondere gelegenheden. Bijvoorbeeld om slachtoffers te herdenken van een nationale of internationale ramp. De gemeente Oss sluit daarbij aan, om op de dag(en) van nationale of internationale rouw de Nederlandse vlag halfstok te hangen.

Oss kiest er niet voor om bij internationale rampen de vlag van de betreffende landen (recent aardbeving Turkije, Syrië en Marokko) halfstok te hangen. Steun of medeleven betuigen kan met de officiële Osse gemeentevlag.

De gemeente Oss kan als teken van medeleven voor slachtoffers en nabestaanden bij gemeentelijke, nationale en internationale rampen de Nederlandse vlag (op verzoek van de MP) halfstok hijsen, of op eigen initiatief de Osse gemeente vlag:

- Als grote delen van de Osse gemeenschap familie hebben in het rampgebied van natuurgeweld
Op de dag(en) of week van internationale of nationale rouw
- Het hijsen van de betreffende vlag goed communiceren en uitleggen zodat men in Oss weet waarom we dit doen
- Er hangt alleen een buitenlandse vlag op verzoek van de regering en bij buitenlands bezoek.
- Dit alles geldt tijdens de reguliere openingstijden van het gemeentehuis

Statement burgemeester (oktober 2023)

Wobine Buijs-Glaudemans, n.a.v. de inval van Hamas in Israël.

'Er gebeurt veel op de wereld. Via internet zijn we vaak direct op de hoogte en voelen we ons verbonden met het intense leed. Bij oorlogen en natuurrampen komt stevast de vraag of we gaan vlaggen, zo ook het weekend n.a.v. de inval van Hamas in Israël. De complexiteit van deze vreselijke acties maakt dat wij als lokale overheid niet de expertise hebben om hier een oordeel over te hebben. Het is een actie in een lange reeks van vreselijke wederzijdse acties van twee landen, die letterlijk vechten voor hun bestaansrecht. Het is niet de rol van de lokale overheid om hier een zijde te kiezen, hoezeer we ook begaan zijn met het leed van de slachtoffers.'

Gemeente Oss vlag

De gemeente Oss maakt voor het vlaggen aan de voor- en achterzijde van het gemeentehuis gebruik van een vlag met gemeentelogo. De burgemeester stelt medio 2024 het gebruik van de formele Osse gemeentevlag in plaats van de organisatievlag met logo voor aan het college van B&W om in de loop van 2024 in te voeren.

Huidige situatie:

Er zijn aan de voor- en achterzijde van het gemeentehuis 3 vlaggenmasten.

Wanneer er geen bijzondere activiteiten zijn, hangen daar nu de volgende vlaggen:

1. Gemeente Oss vlag met gemeentelogo
2. Dat is Oss vlag (stadspromotie)

3. Vlag Belastingsamenwerking (als gebruiker van het gebouw)

De blauwe vlag met het gemeentelogo hangt standaard.

Wanneer er bijzondere activiteiten zijn dan wordt er plaats gemaakt voor een andere vlag. Te beginnen bij vlag 2 (Dat is Oss), dan vlag 3 (Belastingsamenwerking).

Er staat overigens nergens beschreven dat de vlag van de Belastingsamenwerking, 1 van de gevoerde vlaggen moet zijn.

De officiële gemeentevlag van Oss



Deze vlag is per 2 januari 2003 vastgesteld als de gemeentelijke vlag van de gemeente Oss. De beschrijving van de vlag: aan de hijszijde boven wit en onder groen, in de vlucht vier banen in rood, geel, wit en blauw. De kleuren van de vlag zijn afkomstig uit de voormalige gemeentewapens en -vlaggen van Oss (wit en groen), Megen, Haren en Macharen (rood en geel) en Ravenstein (wit en blauw).

Na herindelingen met de voormalige gemeente Lith 2011 en gemeente Maasdonk (2015) waarna Geffen hoort bij Oss is deze vlag niet aangepast. De kleuren van die voormalige gemeenten zijn vertegenwoordigd in de kleurstelling van deze officiële Osse vlag.

Halfstok

NL-vlag, officiële gemeente vlag en organisatievlag

- Op instructie Rijksoverheid: Nederlandse vlag
- Overlijden medewerkers in actieve dienst, de gemeente bepaalt in overleg met of op verzoek van de familie: organisatievlag halfstok op dag van de uitvaart
- Overlijden college- en raadsleden in actieve dienst en oud-burgemeesters, Gemeente bepaalt in overleg met of verzoek van de familie: officiële gemeente vlag halfstok op dag van de uitvaart

Richtlijnen vlag hijsen/uitlichten gemeentehuis bij bijzondere gebeurtenissen/themadagen Oss

Het betreft een verzoek via een internationaal, nationaal of lokaal netwerk en het verzoek past binnen de richtlijnen:

- Het landelijk vlaggenprotocol is altijd leidend
- De minister-president kan een landelijk vlaggenprotocol afkondigen naar aanleiding van bijzondere nationale of internationale gebeurtenissen. Bijvoorbeeld volgend op een overlijden of ramp. In dat geval hangt enkel de nationale vlag halfstok in de mast, de andere vlaggen zijn tijdelijk niet aanwezig.

- Bij natuurrampen die (direct of indirect) in relatie staan tot de inwoners, kan de officiële gemeentevlag halfstok gehesen worden (denk aan bijvoorbeeld: aardbevingen in Turkije, Syrië en Marokko). Het kan fungeren als vorm van medeleven, steunbetuiging, of om ergens bij stil te staan, bij ingrijpende actuele gebeurtenissen, om als lokale overheid betrokkenheid of solidariteit uit te dragen.
- Terughoudendheid in vlaggen voor situaties in conflictgebieden. Tenzij het vlaggen een verbindende functie heeft voor inwoners in de stad;
- Bij ontwikkelingen/situaties in het buitenland dient het een Osse link of verbinding te hebben
- Geen buitenlandse vlag (alleen bij bezoek buitenlandse delegaties)
- De situatie of reden voor 'vlag of verlichting' heeft geen discriminerende oorsprong of aard;
- Het onderwerp of de situatie leeft in de hele stad; Het betreft een speciaal stads-breed evenement
- Er zijn nationale en lokale evenementen, activiteiten en bijzondere (gedenk)dagen of -momenten met een officiële vlag. Deze vlag kan op verzoek van een organisatie of instelling opgehangen worden bij het gemeentehuis. Hiervoor is een gastenmast beschikbaar. Belangrijk is dat er een lokaal of landelijk algemeen belang van toepassing is of dat het te maken heeft met thema's die voor de gemeente, gemeenschap en samenleving van betekenis zijn. Deze momenten zijn opgenomen in een lijst met instructie.
- Het betreft een bijzondere dag, herkenbaar aan een belangrijk thema voor de gemeenschap. Het thema raakt de gemeenschap en heeft draagvlak. Het is van belang voor de samenleving als geheel. Deze momenten zijn opgenomen in een lijst met instructie.
- Het betreft niet-commerciële evenementen en niet-commerciële activiteiten die gaan over maatschappelijke opgaven en thema's die belangrijk zijn voor Oss of voor een grote doelgroep binnen Oss. Deze momenten zijn opgenomen in een lijst met instructie.
- Er is een relatie tussen het onderwerp waarvoor aandacht wordt gevraagd en gemeentelijk beleid en/of gemeentelijke invloedssfeer. Deze momenten zijn opgenomen in een lijst met instructie.
- Aanvragen met een commercieel, religieus of politiek doel worden afgewezen

Andere mogelijkheden voor vlaggen/banieren in de openbare ruimte:

- Voor aankondigingen van lokale goede doelen of collectiedagen zijn er masten in de openbare ruimte. Hier kunnen banners tussen gespannen worden. Er is een locatielijst van deze masten.
- In 2022 is er een vlaggenmastensysteem voor City Dressing aangeschaft van 24 masten voor banieren in de openbare ruimte in de stad (Raadhuislaan en bij toegangswegen naar Oss). De aankondigingen op deze banieren mogen geen commerciële belangen hebben, dit zou in strijd zijn met reclame-uitingen in de openbare ruimte en is voorzien in de APV.

Thema's die voor de gemeente Oss belangrijk zijn

De gemeente Oss is Global goals-, Fairtrade en Regenboog gemeente. Dat laten we zien door middel van het hijsen van een vlag en/of het aan/uitlichten van het gemeentehuis, op die dagen die met deze thema's verbonden zijn. Daarnaast is er in Oss aandacht voor maatschappelijke thema's en opgaven als duurzaamheid, inclusie, mensenrechten en democratie. En hebben we aandacht en eren we onze veteranen op de landelijke veteranendag.

Vlaggen door de gemeente Oss met specifieke thema's:

Datum	Activiteit	Instructie
9 mei	Dag van Europa	BV Europese vlag
17 mei (*vrijdag+ weekend laten hangen)	IDAHOT Internationale dag tegen homo-, bi- en transfobie	BV Regenboogvlag
De laatste zaterdag in juni	Landelijke Veteranen dag	BV Veteranenvlag
7 september (*vrijdag+ weekend laten hangen)	Jubileum Fairtrade gemeente Oss Fairtrade week voorjaar (mei) Fairtrade week najaar (okt/nov)	BV Fairtrade gemeentevlag
15 september (*16 september)	Dag van de Democratie	BV Nederlandse vlag
4 ^e vrijdag september	SDG Action Day	BV Global Goals vlag
11 oktober (*vrijdag+ weekend laten hangen)	Coming Out Day	BV Regenboogvlag
2 ^e vrijdag december	Paarse Vrijdag	BV Regenboogvlag
15 december (*16 december)	Dag van de Mensenrechten	BV Mensenrechtenvlag

*Valt de betreffende dag op een zondag dan wordt er of het gehele weekend vanaf vrijdag of de maandag daarna gevlagd. De instructie is aangegeven in bovenstaand overzicht.

Uitlichting gemeentehuis Oss

Het gemeentehuis en de vlaggenmasten worden uitgelicht met duurzame ledverlichting. De kleuren hiervan zijn aan te passen. De basis verlichting/uitlichting van het gemeentehuis is wit licht. Het gemeentehuis kan worden uitgelicht in bijpassende kleuren.

Wat betreft het aan/uit lichten is dat ook mogelijk bij kunstwerken in Oss:

- De 'Oss' op de Kantsingel
- De 'Pillenstrip' bij het Station
- Andere monumenten op rotondes of locaties in Oss en de kernen.

Dagen waarop de gemeente Oss, het gemeentehuis aan/uitlicht

Datum	Activiteit	Instructie
25 maart	Earth Hour Internationale campagne van het WWF (World Wide Fund for Nature)	Doven van de verlichting Gemeentehuis Oss
17 mei	IDAHOT Internationale dag tegen homo-, bi- en transfobie	Regenboogkleuren Gemeentehuis Oss
11 oktober	Coming Out Day	Regenboogkleuren Gemeentehuis Oss
Laatste zaterdag oktober	Nacht van de Nacht	Doven van de verlichting Gemeentehuis Oss
25 november – 10 december	Orange the World campagne Internationale Dag tegen geweld, tegen vrouwen. Ook het kunstwerk 'De Pil' en de verlichting van bepaalde andere kunstwerken/ rotondes wordt verlicht.	Oranje Gemeentehuis Oss Pillenstrip Kunstwerk rotonde
10 december	Dag van de Rechten van de Mens	Blauw
2 ^e vrijdag december	Paarse Vrijdag	Regenboogkleuren

Verzoek vlaggen en aan/uitlichting van het gemeentehuis door derden

Als niet-commerciële organisatie of inwoner van de gemeente Oss kan men een aanvraag doen om een bepaalde vlag te hijsen bij het gemeentehuis, of om het gemeentehuis te verlichten in een bepaalde kleur om aandacht te vragen voor een onderwerp of thema.

De **volgende hulpvragen** kunnen helpen om een afwegingen te maken bij de keuze om wel of niet te vlaggen of verlichten.

- Waarom een gebaar namens de stad/gemeente? Welke waarde voegt dit toe?
- Is de situatie ernstig/belangrijk genoeg om er aandacht voor te vragen?
- Past een uiting van een gemeente of is een symbolische uiting op nationaal niveau voldoende
- Kunnen inwoners zich gekwetst voelen door een vlag of verlicht gebouw?
- Zijn de afwegingen open en duidelijk gecommuniceerd of gaan we dat doen, zodat inwoners het symbool begrijpen?
- Komt de vraag vanuit een organisatie, vanuit de gemeenteraad of vanuit inwoners?
- Bij actuele aanleidingen (rampen of tragedies): wat is de emotionele impact in de Osse samenleving?
- Staat de uiting in verhouding tot de situatie waarvoor aandacht wordt gevraagd?
Let op met de 'Dag van...' Elke datum is wel gekoppeld aan een belangrijk en maatschappelijk thema. We kunnen niet elke dag het gemeentehuis verlichten of andere grote uitingen inzetten vanuit de gemeente.

Bij nieuwe kader, dit niet meer toestaan (organisaties daarover informeren)

- Een vlag van een maatschappelijke organisatie die collecteert voor een goed doel én is opgenomen in het nationale collecterooster www.cbf.nl/collecterooster mag opgehangen worden voor maximaal één week bij het gemeentehuis. De instellingen die in dit rooster zijn opgenomen, kunnen bij de gemeente aanvragen of de vlag van het goede doel gedurende de week van de collecte gehesen kan worden. (KWF).

Beleid en uitvoering

- De afdelingen Bestuurszaken (Kabinet), Facilitair en Communicatie stellen gezamenlijk het 'vlaggenprotocol' met richtlijnen voor.
- Het vlaggenprotocol kan jaarlijks opnieuw worden bekeken en waar nodig aangepast.
- De afdeling Bestuurszaken (Kabinet) is verantwoordelijk voor het beleid van het vlaggenprotocol.
- De uitvoering van het vlaggenprotocol en uitlichting van het gebouw is ondergebracht bij de bodedienst/afdeling Facilitair.
- Er is een overzicht voor de bodes waarin de uitvoeringsafspraken van het vlaggenprotocol te vinden zijn.
- Verzoeken van derden worden via Kabinetszaken voorgelegd (eventueel besproken in het college), gewogen en gecommuniceerd naar de aanvragers en uitvoerders.
- De afdeling Facilitair heeft het beheer over de app die gaat over het uitlichten van het gemeentehuis.
- De afdeling communicatie adviseert en werkt mee om het vlaggenprotocol via de communicatiemiddelen van de gemeente onder de aandacht te brengen.
- In de lijn met het vlaggenprotocol/aan en uitlichtingsbeleid is ook het City dressing-systeem in het plan meegenomen en beschreven.
- Collega's van de afdeling IBOR, Balie BML (collectes/ verzoeken derden) hebben input geleverd voor het vlaggenprotocol.
- Een samenvatting van het vlaggenprotocol komt ter informatie voor de burgers op de website van de gemeente Oss.